

**Інформатизація державного
управління і національна
безпека України
(критичні зауваження до
Програми комплексної
соціально-економічної
реформи України,
надрукованої в журналі
"Розбудова держави", 1993, №4).**

Без сумніву, опублікована зазначена Програма заслуговує на увагу серед широкої громадськості, в тому числі наукової. Вона представляє собою вдале намагання її авторів заповнити прогалини в науковому підході до обґрунтування шляхів розбудови Української держави та суспільства, які мають місце в інститутах державної влади в Україні. Формулювання Програми дозволяє взяти її як точку опори для широкого обговорення та вироблення реальних механізмів практичного вирішення проблем комплексної соціально-економічної реформи в Україні. В той же час хочемо

Відзначити, що в розділах Програми — "Чинники української національно-державної безпеки" та "Структура перебудови державної влади України" — відчувається відсутність серед авторів фахівців-науковців у галузях військового будівництва, юристів, які спеціалізуються в галузях державного управління, організаційно-правового забезпечення виконавчо-розпорядчої діяльності. Важливо за потрібне зупинитися на концептуальному підході саме щодо цих проблем, вивченням яких ми займаємося по професійних наукових інтересах: місця, ролі, функцій силових державних органів управління, якими є армія, служба безпеки органи внутрішніх справ та інших збройних державних формувань. Передусім хочемо відзначити беззапеченість поглядів авторів Програми на політизацію силових державних органів управління. Світова історія свідчить, що у державах, суспільствах, де зазначені органи надмірно політизовані та не підтримуються на належному рівні матеріально і морально, їм існує постійна загроза військових державних переворотів, військової диктатури, краху та їм подібного. При цьому — постійна загроза правді і свободам людини, суспільству, а звідси — людська кров у більшості випадків вивалених. У розвинутих, демократичних державах роль силових державних органів чітко визначена законодавством: армія — оборона від зовнішнього військового втручання, інтервенції; прикордонні війська — збройний захист кордонів держави від незаконного проникнення на її тери-

торію небажаних елементів, в разі необхідності — підтримка їх армією та іншими збройними державними формуваннями; прототип нашої Служби Безпеки — розвідка і контррозвідка по викриттю з боку інших держав та їх спецслужб підричних таємних зазіхань на національно-державну безпеку країни; прототип наших органів внутрішніх справ — захист від зазіхань на внутрішню національно-державну безпеку з боку внутрішніх та зовнішніх, іноземних кримінальних злочинців та їх угруповань. З цих загальних концептуальних положень мають формуватися інші концепції та програми реформ. Серед них чільне місце займає інформатизація державного управління, а також силових державних органів. Той же світовий досвід свідчить, що гарантування національної безпеки у окреслених ними аспектах в сучасних умовах визначається рівнем розвитку інформаційних зв'язків на основі сучасних (нових) інформаційних технологій як всередині держави, так і за її межами у відношеннях з іншими державами. Для прикладу — досвід Кувейту. Він відстоював свою державність завдяки саме розвинутій інформаційній мережі зв'язку з навколишнім світом, а також тому, що інтереси своєї національної безпеки тісно пов'язав з інтересами інших держав шляхом залучення на свою територію їхніх державних і приватних капіталів та навпаки. Це зумовило оперативне реагування світового співтовариства на загарбницьку політику Іраку. Інформатизація державного управління на основі

досягнь науки і техніки, сучасних (нових) інформаційних технологій, базою яких є комп'ютерна техніка, сьогодні визначають рівень національно-державної безпеки розвинутих країн світу. А звідси, авторитет держави у світовому співтоваристві, основою якого є внутрішня соціальна стабільність держави на засадах законності, розвитку законодавства в напрямку демократизації.

При цьому не суттєво, чи це конституційна монархія, чи парламентська, чи президентська, чи інші республіки. Інформаційне забезпечення суспільства знімає не визначеність його членів в соціально-психологічному відношенні, а звідси і гвалт по забезпеченню фізичного виживання шляхом ущемлення з боку державних інститутів влади прав та свобод людини, визначених нормами міжнародного права. Відсутність чіткого визначення в пріоритетах соціально-економічних реформ інформатизації суспільства, державного управління є слабкою стороною Програми. Якщо автори Програми згодяться з нашою думкою вважати її як проект і поміркують над викладеними вище роздумами, то другий варіант проекту програми може претендувати по визначених питаннях на науковість. Конструктивну дискусію з питань національної безпеки можемо підтримати серед читачів журналу на його сторінках.

*Доктор юридичних наук, полковник внутрішньої служби Р.Калюжний
Аг'юнкп Української академії внутрішніх справ,
майор міліції В.Цимбалюк*